

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kościołek (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Kowacz-Braun SSA Grzegorz Krężolek
Protokolant:	sekr.sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w Ł.

przeciwko M. Z.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 17 grudnia 2014 r. sygn. akt I C 2926/13

1. zmienia punkt II zaskarżonego wyroku przez nadanie dotychczasowemu orzeczeniu w punktach I i II następującej treści:

„I. zasądza od pozwanego M. Z. na rzecz strony powodowej Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w Ł. kwotę 263.648,49 zł (dwieście sześćdziesiąt trzy tysiące sześćset czterdzieści osiem złotych 49/100) wraz z ustawowymi odsetkami od stanowiących składniki powyższej sumy w wysokościach i terminach:

- od kwoty 41.805,64 zł od dnia 14 lutego 2010 r.,

- od kwoty 47.912,51 zł od dnia 16 lutego 2010 r. ,

- od kwoty 6.623,55 zł od dnia 29 marca 2010 r.,

- od kwoty 78,46 zł od dnia 7 kwietnia 2010 r.,

- od kwoty 9.241,53 zł od dnia 6 maja 2010 r.,

- od kwoty 46.642,93 zł od dnia 21 marca 2010 r.,
- od kwoty 109,46 zł od dnia 17 maja 2010 r.,
- od kwoty 29.942,10 zł od dnia 27 marca 2010 r.,
- od kwoty 253,96 zł od dnia 31 marca 2010 r.,
- od kwoty 35.909,92 zł od dnia 25 maja 2010 r.,
- od kwoty 425,34 zł od dnia 25 maja 2010 r.,
- od kwoty 866,08 zł od dnia 18 kwietnia 2010 r.,
- od kwoty 8,65 zł od dnia 23 kwietnia 2010 r. ,
- od kwoty 724,36 zł od dnia 1 maja 2010 r.,
- od kwoty 365,98 zł od dnia 12 maja 2010 r.,
- od kwoty 930,47 zł od dnia 8 czerwca 2010 r.,
- od kwoty 41.807,55 zł od dnia 11 czerwca 2010 r.,

II. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 7.217 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu, ”;

2. oddala apelację pozwanego;

3. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

4. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kielcach kwotę 1.194 zł (jeden tysiąc sto dziewięćdziesiąt cztery złote) tytułem brakującej opłaty od apelacji od której uiszczenia zwolniona była strona powodowa.

Sygn. akt I A Ca 344/15

UZASADNIENIE

Strona powodowa Syndyk masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w Ł. domagał się zasądzenia pod pozwanego M. Z. na swoją rzecz kwoty 263.648,49 zł wraz z ustawowymi odsetkami od stanowiących składniki powyższej sumy w wysokościach i terminach:

- od kwoty 41.805,64 zł od dnia 14 lutego 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisana fakturą nr. (...)),
- od kwoty 47.912,51 zł od dnia 16 lutego 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisana fakturą nr. (...)),
- od kwoty 6.623,55 zł od dnia 29 marca 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisana fakturą nr. (...)),
- od kwoty 78,46 zł od dnia 7 kwietnia 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisana w fakturze nr. (...)),
- od kwoty 9.241,53 zł od dnia 6 maja 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisana w fakturze nr. (...)),
- od kwoty 46.642,93 zł od dnia 21 marca 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisana w fakturze nr. (...)),

- od kwoty 109,46 zł od dnia 17 maja 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisaną w fakturze nr. (...)),
- od kwoty 29.942,10 zł od dnia 27 marca 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisaną w fakturze nr. (...)),
- od kwoty 253,96 zł od dnia 31 marca 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisaną w fakturze nr. (...)) ,
- od kwoty 35.909,92 zł od dnia 25 maja 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisaną w fakturze (...)),
- od kwoty 425,34 zł od dnia 25 maja 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisaną w fakturze nr. (...)),
- od kwoty 866,08 zł od dnia 18 kwietnia 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisaną w fakturze nr. (...)),
- od kwoty 8,65 zł od dnia 23 kwietnia 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisaną w fakturze nr. (...)),
- od kwoty 724,36 zł od dnia 1 maja 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisaną w fakturze nr. (...)),
- od kwoty 365,98 zł od dnia 12 maja 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisaną w fakturze nr. (...)),
- od kwoty 930,47 zł od dnia 8 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca należność opisaną w fakturze nr. (...)),
- od kwoty 41.807,55 zł od dnia 11 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty (stanowiąca część należności opisanej w fakturze nr. (...) stwierdzającej należność w kwocie 46 860,26 zł, którą pomniejszają należności uznane przez pozwanego w ugodzie zawartej w formie notarialnej w kwocie 2 112,67 zł, a nadto o kwoty 2034,34 i 905,70 zł oraz zasądzenia kosztów procesu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. Nie kwestionował faktu powstania wierzytelności w kształcie opisanym fakturami, lecz podniósł zarzuty dotyczące ich nieistnienia w kształcie opisanym dokumentami rachunkowymi w dacie wszczęcia postępowania z uwagi na brak legitymacji czynnej powodowej spółki a nadto z uwagi na stan rzeczy ugodzonej oraz z uwagi na niedokonanie w prawidłowy sposób przeniesienia zwrotnego opisanych pozwem wierzytelności przez prezesa zarządu spółki (...)Sp. z o.o. w upadłości układowej na rzecz masy upadłości spółki (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Kielcach zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 239,773,08 zł z ustawowymi odsetkami od 22 maja 2014r. a nadto kwotę 7 217 zł tytułem kosztów postępowania, a nadto oddalił powództwo w pozostałej części i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe.

W motywach orzeczenia wskazał na następujące okoliczności faktyczne;

Pozwany był współnikiem spółki (...) Sp. z o.o. w Ł. od chwili jej powstania oraz zastępcą Prezesa Zarządu .

W dniu 1 sierpnia 2008 r. spółka (...) Sp. z o.o. w Ł. zawarła z pozwanym umowę członkowską trzody chlewnej nr (...). Zgodnie z umową pozwany nabywał od spółki paszę oraz prosięta, które hodował, a następnie odsprzedawał spółce tuczniki. Pozwany nie wywiązał się w całości ze zobowiązań wynikających z zawartej ze spółką umowy. Umową przelewu wierzytelności z dnia 18 stycznia 2011 r. spółka (...) Sp. z o.o. w Ł. przeniosła na rzecz (...)Sp. z o.o. w Ł. wierzytelność w stosunku do pozwanego w kwocie 491.015,27 zł, wynikającą z umowy członkowskiej trzody chlewnej nr (...) oraz umowy sprzedaży nr (...), a szczegółowo stwierdzoną fakturami VAT wymienionymi w treści umowy. W umowie tej wskazano, że cedentowi – (...) Sp. z o.o. przysługuje wobec pozwanego wymagalna wierzytelność w kwocie 495.083,51 zł. w raz z odsetkami.

W dniu 23 lutego 2011 r. został zgłoszony wniosek o ogłoszenie upadłości spółki (...) Sp. z o.o. w Ł. obejmującej likwidację jej majątku.

Postanowieniem z dnia 27 października 2011 r. Sąd Rejonowy w Kielcach Wydział V Gospodarczy w sprawie V GU 28/11 ogłosił upadłość (...) Sp. z o.o. w Ł. przez likwidację majątku; na syndyka wyznaczono G. T.. Postanowieniem z dnia 7 listopada 2011 r. w miejsce syndyka G. T. wyznaczono syndyka B. G..

Aktem notarialnym z dnia 18 marca 2011 r. Rep. (...)M. Z. zawarł ze spółką (...) sp. z o.o. ugodę dotyczącą spłaty zadłużenia wobec spółki. W ugodzie tej strony zgodnie oświadczyły, że pozwany jest dłużnikiem spółki na kwotę 255.310,43 zł, która to należność wynika z wymienionych w ugodzie faktur VAT, które oznaczone były numerami:

- (...), - (...),- (...),- (...),- (...),- (...),- (...),- (...), (...), - (...), - - (...), -(...), - (...), - (...), - (...), - (...), - (...), - (...),
- (...), - (...), - (...),- (...), - (...),

Pozwany uznał dług w wysokości 255.310,43 zł jako wymagalny i bezsporny, zobowiązał się do jego zapłaty w 24 ratach oraz poddał się w tym zakresie egzekucji. Pozwany nie wywiązał się dobrowolnie z ugody i w oparciu o nią toczy się przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne.

Na skutek pozwu złożonego przez syndyka masy upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej przeciwko „(...)” Sp. z o.o. w upadłości układowej, Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie sygn. akt I ACa 501/13 zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach oddalający powództwo i ustalił, że umowa z dnia 18 stycznia 2011 r. przelewu przez spółkę (...) Sp. z o.o. przysługującej jej wobec pozwanego wierzytelności na kwotę 491.015,27 zł na rzecz „(...)” Sp. z o.o. jest bezskuteczna wobec masy upadłości.

W dniu 18 grudnia 2009 r. pozwany zawarł z T. S., J. K., K. P. i J. M. umowy kaucji, na mocy których ustanowił dla nich kaucje pieniężne w kwocie po 30.000 zł na rzecz każdego z nich, które mieli oni wnieść tytułem udziału na podwyższenie kapitału zakładowego spółki (...) Sp. z o.o. w Ł.. Kwoty te miały zostać wpłacone na rachunek spółki przez M. Z.. Z treści zawartych umów wynika, że kaucjodawcy zobowiązali się do zwrotu kaucji do kasy kaucjodawcy (pозwanego) lub na wskazany przez niego rachunek bankowy w terminie do 31 grudnia 2010 r. Pozwany przygotował tożsame umowy kaucji, które zamierzał zawrzeć z D. W., B. W. i Ł. O., jednak nie zostały one przez nich podpisane.

Pozwany wpłacił w dniu 18 grudnia 2009 r. na rachunek (...) Sp. z o.o. kwotę 90.000 zł wskazując w tytule transakcji „wplata na kapitał 30.000 zł Z., zgodnie z umową kaucyjną wplata 30.000 zł P. K., 30.000 zł M. J.”, zaś w dniu 22 grudnia 2009 r. dokonał wpłaty w kwocie 180.000 zł podając jako tytuł wpłaty „zgodnie z umową kaucyjną wplata K. A.30 tys., W. D.. 30 tys., W. B.. 30 tys.,O. Ł.. 30 tys., K. J. 30 tys., S. T.. 30 t.”.

W dniu 1 marca 2011 r. pozwany skierował do Zarządu spółki (...) Sp. z o.o. pismo, w którym zwrócił się z propozycją: 1/ przejęcia przez spółkę jego wierzytelności w kwocie 150.000 zł przysługujących mu z tytułu umów kaucji zawartych z udziałowcami J. M., K. P., T. S., J. K. i A. K., 2/ zaliczenia wpłaconej przez niego kwoty 90.000 zł za udziałowców D. W., Ł. O. i B. W. na jego zadłużenie wobec spółki.

W dniu 4 marca 2011 r. Zarząd spółki (...) sp. z o.o. podjął uchwałę, zgodnie z którą uznał za zasadne roszczenie wynikające z pisma pozwanego do zarządu z dnia 1 marca 2011 r. w kwocie 240.000 zł.

W związku z treścią wyroku uznającego bezskuteczność przelewu, w dniu 22 października 2013 r. Prezes Zarządu „(...)” Sp. z o.o. w upadłości układowej przekazał zwrotnie, na podstawie art. 134 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, do masy upadłości spółki (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej wierzytelność przysługującą mu wobec dłużnika M. Z. na mocy umowy cesji wierzytelności z dnia 18 stycznia 2013 r. w kwocie 491.015,27 zł.

Postanowieniem z dnia 22 października 2013 r. Sąd Rejonowy w Kielcach Wydział Gospodarczy zmienił prowadzone postępowanie upadłościowe spółki (...) Sp. z o.o. z układowego na likwidacyjne i ustanowił syndyka. (okoliczność bezsporna)

W dniu 5 stycznia 2012 r. „(...)” Sp. z o.o. wytoczyła przed Sądem Okręgowym w Kielcach powództwo przeciwko pozwanemu o zapłatę kwoty 489.636,03 zł, wskazując, że wierzytelność ta wynika z umowy cesji zawartej w dniu 18

stycznia 2011 r. ze spółką (...) Sp. z o.o. Wyrokiem z dnia 28 września 2012 r. Sąd Okręgowy w Kielcach w sprawie VII GC 55/12 uwzględnił powództwo w całości, lecz na skutek złożonych apelacji Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 31 stycznia 2013 r. sygn. akt I ACa 1371/12 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Kielcach Wydział Gospodarczy w sprawie V GUp 14/12 Ap 1 wyłączył z masy upadłości „(...)” Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej na rzecz syndyka masy upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej przysługującą temu drugiemu wierzytelność wobec M. Z. w kwocie 495.083,51 zł.

W dniu 20 maja 2014 r. Prezes Zarządu „(...)” Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej przekazał zwrotnie, na podstawie art. 134 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, do masy upadłości spółki (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej wierzytelność przysługującą mu wobec dłużnika M. Z. na mocy umowy cesji wierzytelności z dnia 18 stycznia 2013 r. w kwocie 491.015,27 zł.

Na tej podstawie uznał Sąd Okręgowy, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w znacznej części.

W ocenie Sądu Okręgowego pomimo, że dokonana przez spółkę (...) Sp. z o.o. zwrotna cesja była nieważna, to skoro od chwili ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku, upadły traci prawo zarządu oraz możliwość korzystania i rozporządzania wyłącznie mieniem, które wchodzi do masy upadłości, to jednak może rozporządzać mieniem, które z masy tej zostało wyłączone. Postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Kielcach Wydział Gospodarczy w sprawie V GUp 14/12 Ap 1 wyłączył z masy upadłości „(...)” Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej na rzecz syndyka masy upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej przysługującą powodowi wierzytelność wobec pozwanego na łączną kwotę 495.083,51 zł, wynikającą z umowy cesji z dnia 18 stycznia 2011 r. W związku z powyższym, do rozporządzania przedmiotową wierzytelnością, jako wyłączonej z masy upadłości, uprawniony był prezes zarządu „(...)” Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej. W ocenie Sądu Okręgowego - jak wynika z dokumentów złożonych na rozprawie w dniu 3 grudnia 2014 r. przez powoda, w dniu 20 maja 2014 r. doszło do zwrotnego przekazania przez prezesa zarządu „(...)” Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej, na podstawie art. 134 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, do masy upadłości spółki (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej wierzytelności przysługującej mu wobec dłużnika M. Z. na mocy umowy cesji wierzytelności z dnia 18 stycznia 2013 r. w kwocie 491.015,27 zł. Przekazanie to należy ocenić jako ważne i skuteczne, dokonane przez osobę do tego uprawnioną. Pozwany został zawiadomiony o zwrotnym przekazaniu wierzytelności pismem z dnia 22 maja 2014 r. Od tej daty wierzytelność powróciła do masy upadłości powoda i stała się wymagalna. Powód niewątpliwie posiada zatem legitymację czynną do wytoczenia powództwa przeciwko pozwanemu w niniejszej sprawie.

Pozwany twierdził, że jego zadłużenie wobec spółki (...) Sp. z o.o. zostało zmniejszone o kwotę 240.000 zł na podstawie uchwały zarządu z dnia 4 marca 2011 r. Analiza treści przedmiotowej uchwały, a także materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, nie potwierdzają jednak tej okoliczności.

Z kolei z zeznań pozwanego oraz świadków K. P. i D. P., a także dowodów przelewu – zdaniem Sądu Okręgowego - wynika, że pozwany wpłacił na rzecz spółki kwotę 240.000 zł celem podwyższenia kapitału - za ośmiu udziałowców, po 30.000 zł za każdego z nich. Brak jest jednak podstaw do twierdzenia, aby spółka przejęła ma siebie zobowiązanie tychże udziałowców do zwrotu pozwanemu wymienionej kwoty i skompensowała ją z zadłużeniem pozwanego wobec spółki. Ze złożonych przez pozwanego umów kaucji zawartych w dniu 18 grudnia 2009 r. z udziałowcami T. S., J. K., K. P. i J. M. wynika, że pozwany wpłacił za nich kwoty po 30.000 zł na kapitał zakładowy spółki, a osoby te zobowiązały się do zwrotu kaucji pozwanemu do dnia 31 grudnia 2010 r. Umowy te noszą cechy pożyczki, a pozwany sam przyznał w swych zeznaniach, że pożyczek udzielał osobom prywatnym, a nie spółce. Żądanie zwrotu należności powinien zatem kierować do udziałowców, z którymi zawarł przedmiotowe umowy, a nie do spółki. Pozwany zeznał, że nie domagał się zwrotu uiszczonych przez niego kaucji, lecz oczekiwał, że spółka przejmie na siebie te należności. W piśmie z dnia 1 marca 2011 r. M. Z. zwrócił się do zarządu spółki o przejęcie przez spółkę jego wierzytelności w kwocie 150.000 zł przysługujących mu z tytułu umów kaucji zawartych z udziałowcami J. M., K. P., T. S., J. K. i A. K. oraz o zaliczenie wpłaconej przez niego kwoty 90.000 zł za udziałowców D. W., Ł. O. i B. W. na jego zadłużenie wobec spółki. W dniu

4 marca 2011 r. zarząd spółki podjął uchwałę o treści: „uznaje się za zasadne roszczenie wynikające z pisma M. Z. do zarządu z dnia 1 marca 2011 r. w kwocie 240.000 zł”.

W ocenie Sądu Okręgowego z uchwały tej nie wynika zmniejszenie zadłużenia pozwanego wobec spółki. Po pierwsze, w piśmie kierowanym do zarządu pozwany nie wskazuje jakie roszczenie posiada względem spółki. Jeżeli zaś uznać by za takie „roszczenie” propozycję przejęcia przez spółkę zobowiązania udziałowców do zwrotu pozwanemu należności, które ten wpłacił za nich na kapitał zakładowy, to samo podjęcie przedmiotowej uchwały byłoby niewystarczające do osiągnięcia zamierzonego skutku, gdyż koniecznym byłoby zawarcie umowy o przejęcie długu. Również aby mogło dojść do zmniejszenia zadłużenia pozwanego wobec spółki, powinno ono przyjąć odpowiednią formę prawną. W szczególności mogłoby do tego dojść poprzez potrącenie wzajemnych wierzytelności, czy też zwolnienie z długu. Z treści podjętej przez zarząd spółki uchwały nie wynika, aby jej intencją było podjęcie takich działań. Pozwany nie wykazał również, aby czynności takie zostały dokonane po podjęciu uchwały. Samo brzmienie uchwały nie pozwala na wyciągnięcie wniosku, że w jakikolwiek sposób doszło do „umorzenia” pozwanemu jego długu wobec spółki. Pozwany nie wykazał, aby w wykonaniu uchwały zarządu doszło do podjęcia konkretnych czynności prawnych skutkujących skompensowaniem jego zadłużenia. Ponadto, jak wskazał powód, przedmiotowa uchwała nie znalazła odzwierciedlenia w dokumentacji dotyczącej powoda, w szczególności w księgach rachunkowych.

W ocenie Sądu Okręgowego, skoro powód nie twierdzi, że dochodzi jeszcze innej wierzytelności niż ta, która wynika z umowy przelewu wierzytelności z dnia 18 stycznia 2011 r., należało przyjąć wysokość zadłużenia pozwanego wynikającą z tejże umowy tj. kwotę 495.083,51 zł. Część z tego zadłużenia tj. kwota 255.310,43 zł została objęta ugodą z dnia 18 marca 2011 r. zawartą w formie aktu notarialnego Rep. (...)i co do tej kwoty toczy się postępowanie egzekucyjne. W związku z powyższym, do zapłaty przez pozwanego na rzecz powoda pozostaje różnica wymienionych kwot tj. 239.773,08 zł.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. uznając, że roszczenie powoda stało się wymagalne od chwili zawiadomienia pozwanego o zwrotnym przeniesieniu wierzytelności, które miało miejsce w dniu 22 maja 2014 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zdanie drugie k.p.c.

Apelacje od wyroku złożyły obie strony.

Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo, zarzucając;

- naruszenie prawa materialnego, a to art.134 prawa upadłościowego i art.509 i 481 k.c. przez wadliwe uznanie, że wskazane przepisy usprawiedliwiają zasądzenie odsetek od dnia zawiadomienia powoda o zwrotnym przeniesieniu wierzytelności;

- wadliwe ustalenie wysokości należności objętej ugodą na kwotę 255 301,43 zł w sytuacji w której wierzytelność ta odpowiada 212 677,51 zł, co usprawiedliwia ustalenie zadłużenia pozwanego na poziomie 266 588,53 zł, które pomniejsza uznana przez powoda wierzytelność pozwanego wobec masy na kwotę 2 940,04zł;

Na tej podstawie domagała się zmiany zaskarżonego przez zasądzenie także kwoty 23 875,41 zł wraz z ustawowymi odsetkami od składowych tej sumy kwot w terminach określonych pozwem.

Pozwany zaskarżył wyrok w części uwzględniającej powództwo

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił;

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 75 i 77 prawa upadłościowego i naprawczego przez przyjęcie, że powód miał legitymację czynną do występowania w procesie;

- naruszenie prawa materialnego, a to art.65 § 1 i 2 k.c. oraz art.56 k.c. przez przyjęcie, że uchwała z dnia 4 marca 2011 podjęta przez zarząd nie skutkowałą zaliczeniem kwoty 240 000 zł na poczet zadłużenia pozwanego wobec strony powodowej;

- sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że pozwany nie wykazał dowodami, iż zarząd spółki podejmując uchwałę z dnia 4 marca 2011r. przejął zobowiązania wobec pozwanego co do kwoty 240 000 zł i potrącenie o tę kwotę jego długu.

Na tej podstawie domagał się zmiany zaskarżonej części wyroku i oddalenia powództwa w całości.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje;

apelacja strony powodowej jest zasadna, zaś apelacja pozwanego jako bezzasadna podlega oddaleniu.

Rozpoznając apelację pozwanego uznał Sąd Apelacyjny, że zarzut sprzeczności poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału nie jest zasadny. Pozostawiając na uboczu rozważania dotyczące prawidłowości tak skonstruowanego zarzutu wskazać należy, że treść uchwały zarządu spółki z dnia 4 marca 2011 r. pozwala w drodze jej wykładni przyjąć, że strona powodowa przejęła dług od osób trzecich i uznała się dłużnikiem wobec pozwanego. Świadczy o tym treść uchwały w kontekście treści stanowiącego jej podstawę pisma pozwanego z 1 marca 2011r.. Takie ustalenia faktyczne poczynił Sąd I instancji, a zatem pozostaje ocena prawna takiego zdarzenia i to w kontekście roszczenia zgłoszonego przez stronę powodową. W ocenie Sądu Apelacyjnego – stan faktyczny w sprawie jest zasadniczo bezsporny i w kształcie wskazanym przez Sąd I instancji uznany został za własny. W ocenie Sądu Apelacyjnego istota sporu stron sprowadzała się do oceny prawnej niewątpliwych w sprawie okoliczności, jaką jest znaczenie prawne podjętej przez zarząd uchwały z dnia 4 marca 2011r., jej wpływu na treść zobowiązania pozwanego wobec strony powodowej, a nadto zakresu ugody zawartej między stronami i wpływu treści orzeczenia sądowego stwierdzającego bezskuteczność przelewu wierzytelności objętej pozwem na skuteczność czynności „(...)” Sp. z o.o. w zakresie tzw. zwrotnego przelewu z dnia w dniu 22 października 2013 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego - uznanie długu może występować w formie tzw. uznania właściwego i uznania niewłaściwego. Pierwsza forma uznania stanowi nieuregulowaną odrębną umowę ustalającą co do zasady i zakresu istnienia albo nieistnienia jakiegoś stosunku prawnego. Uznanie niewłaściwe jest natomiast określane jako przyznanie przez dłużnika wobec wierzyciela istnienia długu. Przepisy o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli mogą mieć zastosowanie tylko do tzw. uznania właściwego, gdyż druga z wymienionych form uznania nie jest oświadczeniem woli. W realiach sprawy pozwany winien wskazać nie tyle fakt uznania, co fakt zawarcia umowy o przejęciu przez spółkę długu T. S., J. K., K. P. i J. M. wobec pozwanego, a następnie wskazania na zdarzenie świadczące o potrąceniu przez pozwanego tej wierzytelności pozwanego wobec powodowej spółki z jej wierzytelnością objętą pozwem. Takich okoliczności pozwany nie wykazał. Co trafnie ocenione zostało przez Sąd I instancji jako podstawa dla nieuwzględnienia skuteczności obrony pozwanego w sprawie.

Przejęcie długu może nastąpić jedynie pod warunkami określonymi w art. 519 § 2 k.c. Istotą kodeksowej konstrukcji umowy przejęcia długu są następujące przesłanki: nabycie długu przez przejemcę jako jego własnej powinności, zwolnienie dotychczasowego dłużnika i zachowanie tożsamości przejmowanego zobowiązania. Rzeczywiście zatem osoba trzecia, przejmująca dług, staje się zobowiązana za dług dotychczasowego dłużnika. Na skutek przejęcia długu zostaje on zwolniony od obowiązku świadczenia wobec wierzyciela, a przejmujący dług, tak zwany przejemca, staje się dłużnikiem. Przejęcie długu zatem nie narusza treści istniejącego dotychczas stosunku zobowiązaniowego, a jedynie powoduje zmianę osoby dłużnika. Przyjmując zatem najbardziej liberalną (nie wykazano bowiem w sprawie okoliczności dotyczącej gospodarczej przyczyny - jak np. darowizna na rzecz osób trzecich - dla której doszło do nabycia przez stronę powodową powinności świadczenia na rzecz pozwanego) wykładnię zdarzeń mających miejsce w dniu 4 marca 2011r. można dostrzec w uchwale elementy świadczące o przejęciu długu wskazanymi osobami, co nie jest wszakże równoznaczne z umorzeniem wierzytelności powoda wynikającej ze zdarzeń opisanych wskazanymi w pozwie fakturami. Okoliczność ta nie jest wszakże decydująca w sprawie.

W art. 134 p.u.w. unormowano konsekwencje bezskuteczności czynności upadłego w sytuacji, gdy na podstawie takiej czynności składniki majątkowe wyszły z jego majątku (np. wskutek zbycia rzeczy lub prawa, zapłaty długu niewymagalnego, czy nawet zwiększenia pasywów przez nieuzasadnione przejęcie wymagalnego długu) albo do niego nie weszły (np. w wyniku zwolnienia z długu). Dotyczy to zarówno przypadku, w którym mamy do czynienia z bezskutecznością z mocy prawa (art. 127-128 p.u.w.), jak i bezskutecznością wynikającą z wyroku sądu (art. 527 i n. k.c.) lub postanowienia sędziego-komisarza (art. 129 i 130 p.u.w.).

Rozważenia zatem wymaga, czy czynność prawna polegająca na przejęciu długu przez spółkę obciążającego osoby trzecie względem pozwanego i w konsekwencji prowadząca do zwiększenia pasywów powodowej spółki jest (bezskuteczna) nieważna w ograniczonym zakresie (tj. do masy spółki) z mocy prawa, co usprawiedliwiłoby takowy zarzut podniesiony w sprawie przez stronę powodową.

Zgodnie z art. 127 ust. 1. p.u.w. bezskuteczne w stosunku do masy upadłości są czynności prawne dokonane przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, którymi rozporządził on swoim majątkiem, jeżeli dokonane zostały nieodpłatnie albo odpłatnie, ale wartość świadczenia upadłego przewyższa w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej.

Zdarzenie w postaci uznania przejętego od osób trzecich długu (a więc czynności zwiększającej pasywa spółki i to bez uzyskania w tym zakresie korzyści) miało miejsce w dniu 4 marca 2011r., zaś upadłość ogłoszona została postanowieniem z dnia 27 października 2011 r. Sądu Rejonowego w Kielcach Wydział V Gospodarczy w sprawie V GU 28/11. A zatem porównując znaczenie gospodarcze zdziałanej czynności (przejęcia długu osób trzecich wobec pozwanego u podstaw którego była czynność pod tytułem darmym strony powodowej wobec osób trzecich, skoro powód nie otrzymał za to żadnego ekwiwalentu od tych osób) i czas jej podjęcia w relacji do daty skutku ogłoszenia upadłości należy uznać, że opisane uznanie przejętego długu było prawnie bezskuteczne i w konsekwencji za trafny uznać należy zarzut procesowy powoda podniesiony w realiach niniejszej sprawy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wykładnia art. 134 ust. 1 p.u.n. prowadząca do poglądu oczekiwanego przez pozwanego jest sprzeczna z celem postępowania upadłościowego. Wbrew także zapatrywaniu Sądu Okręgowego - przepis art. 134 ust. 1 p.u.n. nie oznaczał konieczności dokonania zwrotnego przeniesienia wierzytelności objętej czynnością prawną przelewu wierzytelności z dnia z dnia 18 stycznia 2011 r., gdyż de iure wierzytelność ta z mocy orzeczenia sądowego stała się przedmiotem praw strony powodowej ze skutkiem od dnia jej powstania. Przepis art. 134 ust. 1 p.u.n. nie normuje w sposób wyczerpujący konsekwencji bezskuteczności czynności prawnych upadłego w stosunku do masy upadłości. Wobec stwierdzenia bezskuteczności w stosunku do masy upadłości czynności prawnej przenoszącej prawa do wierzytelności z upadłego na inną osobę (trzecią), uprawnionym do wierzytelności - w stosunkach pomiędzy upadłym a tą osobą - pozostaje z mocy prawa upadły i to on jest legitymowany do jej dochodzenia tak „jakby jej nigdy nie utracił”. Osoba trzecia nie ma więc tytułu prawnego do korzystania z praw, a te w czynny sposób odzyskane zostają przez upadłego. Przyjmowanie zatem konstrukcji prawnej związanej z koniecznością dokonywania zwrotnego przelewu nie jest usprawiedliwione, zaś postanowienie sądowe o wyłączeniu z masy upadłości „(...)” Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej na rzecz syndyka masy upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej przysługującą temu drugiemu wierzytelność wobec w kwocie 495.083,51 zł posiada walor techniczny dla strony powodowej i z perspektywy prawnej charakter o tyle porządkowy dla postępowania upadłościowego prowadzonego względem „(...)” Sp. z o.o., że ostatecznie wyjaśniało wierzytelom ostatecznego z podmiotów wartość mienia z którego nie będą mogli się zaspokoić. Żadną miarą ostatecznie z orzeczeń nie wpływało na byt „odzyskanego”, w wyniku orzeczenia o bezskuteczności, a objętego pozwem uprawnienia strony powodowej wobec pozwanego w niniejszej sprawie.

A zatem, także rozważania Sądu I instancji w kwestii dotyczącej daty opóźnienia pozwanego w świadczeniu uznać należy za nietrafne i w tym zakresie należy podzielić stanowisko apelującego powoda.

Nadto nie może zostać uznany za prawidłowy sposób rozliczenia należności dochodzonej pozwem.

Suma wierzytelności objętej pozwem odpowiada kwocie 263 648,49 zł i wobec jej „odzyskania” w wyniku stwierdzenia bezskuteczności przelewu z dnia 18 stycznia 2011 r. wyrokiem sądowym może być dochodzona w takim jak to określono w pozwie zakresie tj. w pierwotnie istniejącej wysokości wraz ze świadczeniami odsetkowymi (tj. z pominięciem jakiegokolwiek wpływu na jego wysokość bezskutecznego przelewu).

Porównując wartości przyjęte w ugodzie stron z 18 marca 2011 r. z wartościami wskazanymi pozwem wskazać należy;

a/ ugodą objęto jedynie część wierzytelności wynikającej z faktury- (...),

b/ ugodą nie objęto wierzytelności powoda opisanych fakturami opisami w pozwie (z wyłączeniem części należności z faktury (...), co wyklucza trafność zarzutu pozwanego o utracie przez powoda legitymacji z uwagi na „ powagę rzeczy ugodzonej”,

c/ w ugodzie powód nie zrezygnował z dochodzenia pozostałej części wierzytelności objętej fakturą - (...), a jedynie zgodził się na określony w niej sposób zapłaty za uznane przez pozwanego należności strony powodowej

d/ pozwany nie kwestionował wymagalności poszczególnych sum składowych dla dochodzonej łącznie wierzytelności w powyższej wysokości, które zostały określone pozwem .

Wszystko to usprawiedliwia zgłoszone żądanie pozwu i w konsekwencji prowadzi - w wyniku apelacji strony powodowej - do zmiany zaskarżonego orzeczenia w sposób opisany w punkcie 1 wyroku. Z przyczyn redakcyjnych, a związanych z czytelnością tytułu egzekucyjnego w sprawie powyższej zmiany dokonano przez nadanie wyrokowi Sądu Okręgowego prawidłowej treści, jakkolwiek zmiana zaskarżonego orzeczenia objęła wyłącznie jego punkt II.

Z tych przyczyn orzekł Sąd Apelacyjny jak w wyroku na podstawie wskazanych przepisów, a nadto art.385 i 386 § 1 k.c., zaś o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu wysokości opłaty nieuiszczonej przez stronę powodową od apelacji oraz wysokość normatywnego wynagrodzenia należnego pełnomocnikowi procesowemu strony powodowej.